

УДК 373.3.091.2:37.091.2

DOI: 10.31499/2706-6258.1(15).2026.360032

ЗДІЙСНЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»

Ірина Шевчук, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри початкової освіти,
Уманський національний університет.

ORCID: 0000-0001-9507-6048

E-mail: shevchukirina70@ukr.net

У статті розкрито теоретичні та практичні аспекти здійснення індивідуального підходу до учнів початкової школи у процесі навчання за програмою «Інтелект». Обґрунтовано актуальність індивідуалізації навчання в умовах різнорівневої підготовки, темпу засвоєння матеріалу та пізнавальних можливостей молодших школярів. Проаналізовано психолого-педагогічні передумови реалізації індивідуального підходу, визначено ефективні методи й прийоми роботи з учнями. Особливу увагу приділено використанню диференційованих завдань, розвитку логічного й творчого мислення, формуванню навчальної мотивації та позитивного ставлення до навчання. Окреслено педагогічні умови, що забезпечують результативність навчання за програмою «Інтелект».

Ключові слова: індивідуальний підхід; початкова школа; молодші школярі; програма «Інтелект України»; індивідуалізація навчання; диференційовані завдання; навчальна мотивація; розвиток мислення; формувальне оцінювання.

IMPLEMENTATION OF AN INDIVIDUAL APPROACH TO PRIMARY SCHOOL STUDENTS IN THE LEARNING PROCESS BASED ON THE “INTELLECT OF UKRAINE” PROGRAM

Iryna Shevchuk, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department
of Elementary Education, Uman National University.

ORCID: 0000-0001-9507-6048

E-mail: shevchukirina70@ukr.net

The article explores the theoretical and practical foundations of implementing an individual approach to teaching primary school students within the educational process based on the “Intellect of Ukraine” program. The relevance of individualized learning is substantiated by the modern educational context, which is characterized by heterogeneous levels of academic preparedness, differences in learning pace, cognitive abilities, and personal traits of younger learners. The study emphasizes that recognizing and addressing pupils’ individual educational needs is a crucial factor in ensuring the effectiveness, inclusiveness, and quality of primary education.

The psychological and pedagogical prerequisites for applying an individual approach are analyzed in detail, with particular attention paid to age-related characteristics of primary school children, including the development of motivation, attention, memory, imagination, and various types of thinking. The article identifies effective methods, forms, and instructional techniques that support the construction of individual learning trajectories and promote active student engagement in the learning process. Special emphasis is placed on differentiated tasks, adaptive educational content, flexible lesson organization, interactive teaching strategies, and formative assessment as essential tools for monitoring students’ progress and providing timely, constructive feedback.

The educational potential of the “Intellect” program is highlighted, especially its capacity to foster logical, critical, and creative thinking, as well as to support the development of problem-solving skills

and cognitive independence. The program's role in enhancing learning motivation, self-confidence, and a positive emotional attitude toward learning activities is also examined. The article outlines key pedagogical conditions that ensure the successful implementation of an individual approach, including the creation of a learner-centered educational environment, teachers' professional readiness for differentiation, continuous pedagogical reflection, and collaboration with students and parents. The findings confirm that individualized instruction within the "Intellect" program contributes to the holistic development of primary school students and leads to improved educational outcomes.

Keywords: *individual approach; primary school; younger learners; "Intellect of Ukraine" program; individualized learning; differentiated tasks; learning motivation; thinking development; formative assessment.*

Реформування системи загальної середньої освіти в Україні, що здійснюється в межах реалізації Концепції Нової української школи (НУШ), зумовлює переосмислення традиційних підходів до організації освітнього процесу в початковій школі. Центральною ідеєю НУШ є дитиноцентризм, який передбачає орієнтацію навчання на особистість дитини, її індивідуальні освітні потреби, здібності, інтереси та можливості самореалізації. У цьому контексті індивідуальний підхід виступає не лише педагогічним принципом, а й необхідною умовою забезпечення якості сучасної початкової освіти [4].

Початкова школа є надзвичайно важливим етапом у розвитку особистості дитини, оскільки саме в молодшому шкільному віці відбувається інтенсивне формування пізнавальних процесів, мотивації до навчання, ставлення до власних досягнень і навчальної діяльності загалом. Учні цього віку значно відрізняються між собою за рівнем інтелектуального розвитку, темпом навчальної діяльності, доміантними видами мислення, особливостями уваги, пам'яті та емоційно-вольової сфери. Ігнорування цих відмінностей у навчальному процесі може призводити до зниження навчальної мотивації, виникнення труднощів у засвоєнні навчального матеріалу та втрати інтересу до пізнавальної діяльності.

Державний стандарт початкової освіти наголошує на необхідності створення умов для індивідуального розвитку кожного учня, формування його ключових і предметних компетентностей, а також забезпечення варіативності та гнучкості освітнього процесу. У зв'язку з цим індивідуальний підхід у навчанні розглядається як цілеспрямована діяльність учителя, спрямована на врахування індивідуально-психологічних особливостей учнів, добір оптимальних методів, форм і засобів навчання для досягнення максимального розвитку кожної дитини [2].

Науковці підкреслюють, що реалізація індивідуального підходу в умовах НУШ передбачає не ізоляцію учня від колективу, а створення такого освітнього середовища, у якому кожна дитина має можливість навчатися у власному темпі, відчувати підтримку, переживати ситуацію успіху та усвідомлювати власний поступ у навчанні [5]. Саме тому актуальним є пошук ефективних освітніх програм і методичних інструментів, які б сприяли практичній реалізації індивідуального підходу в початковій школі.

Одним із ефективних засобів реалізації ідей індивідуалізації навчання в початковій школі є програма «Інтелект», яка має виразну розвивальну спрямованість і відповідає концептуальним засадам НУШ. Основною метою програми є розвиток пізнавальних процесів молодших школярів – мислення, уваги, пам'яті, уяви, мовлення, а також формування в них уміння аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки.

Зміст програми «Інтелект» побудований з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів початкової школи й передбачає використання завдань різного рівня складності, що створює умови для диференціації навчання. Такий

підхід дозволяє вчителю адаптувати навчальні завдання до можливостей конкретного учня, забезпечуючи при цьому поступовий розвиток його пізнавальних здібностей. За твердженням дослідників, саме варіативність і розвивальний характер завдань є важливими чинниками підвищення ефективності індивідуального підходу в навчанні [1].

Важливою особливістю програми «Інтелект України» є поєднання навчальних і ігрових елементів, що сприяє підтримці стійкого інтересу учнів до навчальної діяльності. Ігрові, проблемні та творчі завдання стимулюють активність дітей, сприяють формуванню позитивної мотивації до навчання та розвитку самостійності. У процесі виконання таких завдань учні мають можливість проявляти ініціативу, пропонувати власні способи розв'язання проблем, працювати індивідуально або в малих групах.

Крім розвитку пізнавальної сфери, програма «Інтелект України» сприяє формуванню особистісних якостей молодших школярів, зокрема впевненості у власних силах, відповідальності за результат своєї діяльності, уміння співпрацювати з однолітками. Це відповідає компетентнісному підходу, задекларованому НУШ, відповідно до якого результатом навчання є не лише знання, а й сформовані життєві та соціальні компетентності [4].

Таким чином, програма «Інтелект» має значний педагогічний потенціал щодо реалізації індивідуального підходу в початковій школі та створює сприятливі умови для гармонійного розвитку особистісних і пізнавальних можливостей учнів.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та методичний аналіз можливостей здійснення індивідуального підходу до учнів початкової школи у процесі навчання за програмою «Інтелект України», а також визначення її ролі у розвитку пізнавальних і особистісних якостей молодших школярів в умовах Нової української школи.

У межах статті передбачається: розкрити актуальність індивідуального підходу як провідного принципу навчання в умовах НУШ; охарактеризувати розвивальний потенціал програми «Інтелект України»; окреслити педагогічні можливості використання програми для врахування індивідуальних особливостей учнів початкової школи.

Проблема індивідуального підходу до навчання учнів є однією з ключових у психолого-педагогічній науці та педагогічній практиці. У наукових дослідженнях індивідуальний підхід розглядається як педагогічний принцип, що передбачає цілеспрямоване врахування індивідуальних особливостей кожного учня з метою забезпечення його оптимального розвитку та успішного навчання. Як зазначає О. Я. Савченко, індивідуальний підхід полягає в доборі змісту, форм і методів навчання відповідно до можливостей, потреб і здібностей дитини, а також у створенні умов для її самореалізації у навчальному процесі [7].

У працях І. С. Якиманської індивідуальний підхід трактується як складова особистісно орієнтованого навчання, у центрі якого перебуває учень як унікальна особистість із власним досвідом, темпом розвитку та стилем пізнавальної діяльності. Дослідниця наголошує, що індивідуалізація навчання не означає ізоляції учнів, а передбачає варіативність освітніх впливів і створення умов для розвитку кожного школяра в межах спільної навчальної діяльності.

Сучасні вчені підкреслюють, що індивідуальний підхід тісно пов'язаний із компетентнісним підходом, оскільки спрямований не лише на засвоєння знань, а й на формування здатності учня застосовувати їх у різних життєвих ситуаціях [1; 5]. У контексті Нової української школи індивідуальний підхід розглядається як один із провідних механізмів реалізації дитиноцентризму, що забезпечує рівний доступ кожної дитини до якісної освіти з урахуванням її індивідуальних освітніх потреб [3].

Отже, аналіз психолого-педагогічної літератури дозволяє стверджувати, що індивідуальний підхід є системною педагогічною діяльністю, спрямованою на гармонійний розвиток особистості учня, підтримку його пізнавальної активності та формування позитивної мотивації до навчання.

Реалізація індивідуального підходу в початковій школі неможлива без урахування вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів. Молодший шкільний вік характеризується інтенсивним розвитком пізнавальних процесів – мислення, пам'яті, уваги, уяви, а також формуванням навчальної діяльності як провідної. У цей період відбувається перехід від наочно-образного до словесно-логічного мислення, що зумовлює потребу в поступовому ускладненні навчальних завдань та використанні різноманітних форм роботи [4].

Водночас учні початкових класів суттєво різняться між собою за темпом пізнавальної діяльності, рівнем сформованості мисленнєвих операцій, здатністю до концентрації уваги, обсягом пам'яті та рівнем навчальної мотивації. Як зазначає Н. М. Бібік, ці відмінності є природними й потребують педагогічного врахування, оскільки ігнорування індивідуальних особливостей може негативно впливати на навчальні досягнення та емоційний стан дитини [1].

Важливою особливістю молодшого шкільного віку є підвищена емоційність і потреба в позитивному підкріпленні. Ситуація успіху виступає потужним стимулом розвитку навчальної мотивації, формування впевненості у власних силах та позитивного ставлення до навчання. Саме тому індивідуальний підхід у початковій школі має бути спрямований не лише на диференціацію навчальних завдань, а й на створення сприятливого психологічного клімату, у якому кожна дитина відчуває підтримку та педагогічну увагу [5].

Таким чином, урахування вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів є необхідною умовою ефективною реалізації індивідуального підходу та забезпечення цілісного розвитку особистості дитини.

Ідеї індивідуалізації навчання знаходять своє практичне втілення в змісті та структурі програми «Інтелект», яка орієнтована на розвиток пізнавальних і особистісних якостей учнів початкової школи. Програма побудована з урахуванням вікових можливостей дітей та передбачає варіативність навчальних завдань, що дозволяє реалізувати індивідуальний підхід у межах спільної навчальної діяльності.

Завдання програми «Інтелект» мають різні рівні складності та спрямовані на розвиток логічного, образного та критичного мислення, що дає змогу вчителю добирати навчальний матеріал відповідно до індивідуальних можливостей учнів. Така диференціація сприяє поступовому ускладненню навчальних дій, підтримці інтересу до пізнавальної діяльності та запобіганню перевантаженню дітей [4].

Важливою особливістю програми є її розвивальний і діяльнісний характер, що відповідає вимогам Державного стандарту початкової освіти та концептуальним засадам НУШ [2; 3]. У процесі роботи за програмою «Інтелект» учні мають можливість працювати в індивідуальному темпі, обирати способи виконання завдань, брати участь у груповій та парній роботі, що сприяє формуванню навичок співпраці й самостійності.

Отже, зміст програми «Інтелект» повністю відповідає ідеям індивідуалізації навчання та створює сприятливі педагогічні умови для реалізації індивідуального підходу в початковій школі, забезпечуючи розвиток як пізнавальної, так і особистісної сфер молодших школярів.

Програма «Інтелект України» у початковій школі належить до розвивальних освітніх програм, основною метою яких є цілеспрямований розвиток пізнавальних процесів і мисленнєвих операцій молодших школярів. Її структура побудована з урахуванням вікових особливостей дітей молодшого шкільного віку та вимог

Державного стандарту початкової освіти, що забезпечує узгодженість змісту програми з основними освітніми галузями НУШ [2; 3].

Зміст програми охоплює систему логічних, аналітичних, комбінаторних, просторових і мовленнєвих завдань, спрямованих на розвиток мислення, уваги, пам'яті, уяви та креативності. Матеріал подається від простого до складного, що дає змогу поступово ускладнювати навчальні дії відповідно до рівня підготовки учнів. Така поетапність забезпечує умови для індивідуального просування кожної дитини та формування позитивної навчальної мотивації [4].

Програма «Інтелект» не перевантажує учнів інформаційним матеріалом, а зосереджується на розвитку способів мислення й пізнавальної діяльності, що відповідає компетентнісному підходу, задекларованому НУШ. Це дозволяє вчителю використовувати програму як гнучкий інструмент для індивідуалізації навчання в межах класно-урочної системи.

Однією з ключових можливостей програми «Інтелект» щодо реалізації індивідуального підходу є диференціація навчальних завдань за рівнем складності. Завдання програми мають різний ступінь пізнавального навантаження, що дає змогу враховувати індивідуальні особливості учнів – темп роботи, рівень розвитку мислення, готовність до самостійної діяльності.

Як зазначає О. Я. Савченко, диференціація навчання в початковій школі є ефективним засобом підтримки навчальної успішності кожної дитини, оскільки дозволяє уникнути як перевантаження, так і заниження вимог до учнів [7]. У межах програми «Інтелект» учитель може пропонувати дітям виконання базових, ускладнених або творчих завдань, що сприяє створенню ситуації успіху та розвитку впевненості у власних силах.

Диференційований підхід у програмі реалізується також через можливість вибору завдання або способу його виконання. Такий підхід сприяє формуванню в учнів відповідальності за власну навчальну діяльність і розвитку навичок самооцінювання, що є важливою складовою особистісного розвитку молодших школярів [1].

Програма «Інтелект» передбачає використання різноманітних форм організації навчальної діяльності, що є важливою умовою реалізації індивідуального підходу в початковій школі. У процесі роботи можуть поєднуватися індивідуальна, парна, групова та фронтальна форми навчання, що дозволяє вчителю гнучко реагувати на освітні потреби учнів [5].

Значне місце в програмі відведено ігровим, проблемним і пошуковим методам навчання, які відповідають віковим особливостям молодших школярів і сприяють активізації пізнавальної діяльності. Ігрові завдання створюють позитивний емоційний фон, знижують рівень тривожності та стимулюють інтерес до навчання. Проблемні ситуації, у свою чергу, сприяють розвитку самостійності, ініціативності та вміння знаходити нестандартні рішення [6].

Варіативність методів роботи дозволяє вчителю адаптувати навчальний процес до індивідуальних стилів навчання учнів, забезпечуючи доступність і результативність освітньої діяльності в межах одного класу.

Важливою характеристикою програми «Інтелект» є її орієнтація на розвиток різних типів мислення молодших школярів – наочно-образного, словесно-логічного, критичного та творчого. Завдання програми спрямовані на формування основних мисленнєвих операцій: аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення та класифікації, що є необхідною умовою інтелектуального розвитку дитини [4].

Науковці зазначають, що розвиток різних типів мислення сприяє формуванню гнучкості розумових процесів і здатності учнів застосовувати знання в нових ситуаціях [1; 6]. У межах програми «Інтелект» учні виконують завдання, які вимагають логічних

міркувань, просторових уявлень, творчого комбінування та мовленнєвого оформлення власних думок. Це створює умови для розвитку індивідуальних інтелектуальних схильностей кожної дитини.

Таким чином, програма «Інтелект» має значний потенціал для реалізації індивідуального підходу в початковій школі, оскільки її структура, зміст і методичний інструментарій відповідають віковим та індивідуальним особливостям молодших школярів і вимогам сучасної початкової освіти.

Однією з важливих умов ефективної реалізації індивідуального підходу в початковій школі є педагогічно доцільна організація роботи з учнями, які мають різний рівень навчальних можливостей. Програма «Інтелект України», розроблена авторським колективом науковців і практиків, передбачає створення такого освітнього середовища, у якому кожна дитина має змогу навчатися відповідно до власних індивідуальних особливостей, темпу пізнавальної діяльності та рівня підготовки [1; 2].

У процесі занять за програмою «Інтелект України» вчитель організовує навчальну діяльність так, щоб учні з високим рівнем пізнавальних можливостей мали змогу виконувати завдання підвищеної складності, застосовувати творчі та пошукові способи діяльності, тоді як учні з середнім і початковим рівнями отримували доступні за змістом завдання з поступовим ускладненням. Такий підхід забезпечує оптимальне навчальне навантаження, запобігає перевтомі та сприяє формуванню впевненості у власних силах.

Автори програми «Інтелект України» наголошують, що індивідуалізація навчання досягається не шляхом відокремлення учнів, а через гнучке поєднання індивідуальної, парної та групової роботи, що дозволяє враховувати навчальні можливості кожної дитини в умовах колективної діяльності [1].

Зміст програми «Інтелект України» містить різноманітні завдання, які легко адаптуються до індивідуальних освітніх потреб учнів. Індивідуальні завдання можуть передбачати виконання логічних вправ, завдань на встановлення закономірностей, класифікацію, аналіз та порівняння об'єктів. Такі завдання добираються з урахуванням рівня підготовки учня та спрямовані на розвиток конкретних пізнавальних процесів.

Групові завдання, запропоновані в програмі, орієнтовані на спільний пошук розв'язання, обговорення різних варіантів відповідей, аргументацію власної думки. Робота в малих групах сприяє розвитку комунікативних умінь, навичок співпраці, вміння слухати й поважати думку інших. Як зазначається в методичних рекомендаціях до програми «Інтелект України», саме групова форма роботи створює умови для взаємонавчання та підтримки слабших учнів сильнішими, що є важливим елементом індивідуального підходу [2; 3].

Важливою складовою занять за програмою «Інтелект України» є використання ігрових, проблемних і творчих вправ, які відповідають віковим особливостям молодших школярів. Ігрові завдання сприяють зниженню навчальної напруги, створенню позитивного емоційного фону та активізації пізнавальної діяльності. У процесі гри учні легше сприймають навчальний матеріал, проявляють ініціативу та зацікавленість.

Проблемні завдання, що пропонуються програмою, орієнтовані на розвиток вміння міркувати, висувати гіпотези, шукати альтернативні способи розв'язання. Такі вправи не мають єдиного правильного варіанту відповіді, що дає змогу кожному учневі проявити власний рівень мислення та творчості. Автори програми підкреслюють, що саме проблемні ситуації є ефективним засобом формування пізнавальної самостійності та критичного мислення молодших школярів [1].

Творчі вправи (складання власних завдань, пошук нестандартних рішень, доповнення або трансформація запропонованого матеріалу) сприяють розвитку уяви та креативності, а також дозволяють враховувати індивідуальні інтереси учнів.

Одним із провідних практичних аспектів здійснення індивідуального підходу є систематична підтримка навчальної мотивації та пізнавального інтересу учнів. Програма «Інтелект України» орієнтована на створення ситуації успіху для кожної дитини, що є важливим чинником формування позитивного ставлення до навчання [4].

Використання завдань різного рівня складності, можливість вибору способу виконання, заохочення самостійності й ініціативи сприяють розвитку внутрішньої мотивації учнів. Позитивне оцінювання з боку вчителя, акцент на особистому прогресі дитини, а не на порівнянні з іншими, дозволяє сформуванню в молодших школярів впевненість у власних силах і бажання вдосконалюватися.

Таким чином, практична реалізація індивідуального підходу на заняттях за програмою «Інтелект України» забезпечує не лише розвиток пізнавальних здібностей учнів, а й формування стійкого інтересу до навчальної діяльності та позитивної навчальної мотивації.

Застосування індивідуального підходу в процесі навчання за програмою «Інтелект України» позитивно позначається на рівні пізнавальної активності молодших школярів. Аналіз педагогічних спостережень свідчить, що учні стають більш зацікавленими у виконанні навчальних завдань, активно залучаються до обговорення, частіше виявляють ініціативу та прагнуть до самостійного пошуку розв'язань.

Науковці зазначають, що пізнавальна активність дитини безпосередньо пов'язана з урахуванням її індивідуальних особливостей та створенням ситуації успіху в навчальній діяльності [3; 4]. У межах програми «Інтелект України» індивідуалізація завдань за рівнем складності, можливість вибору способу виконання та різноманітність форм роботи сприяють зростанню внутрішньої зацікавленості учнів і формуванню позитивного ставлення до навчання.

Практика показує, що навіть учні з нижчим рівнем навчальних досягнень поступово активізуються, виявляють готовність до співпраці та починають брати активну участь у навчальному процесі. Це підтверджує думку О. Я. Савченко про те, що індивідуальний підхід у початковій школі є ефективним засобом залучення кожної дитини до пізнавальної діяльності незалежно від стартових можливостей [8].

Одним із найважливіших результатів реалізації індивідуального підходу за програмою «Інтелект України» є позитивна динаміка розвитку основних пізнавальних процесів молодших школярів. Систематичне виконання розвивальних завдань сприяє формуванню мисленневих операцій – аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення та класифікації, що є базою для розвитку логічного й критичного мислення.

Автори програми «Інтелект України» підкреслюють, що різнорівневі та варіативні завдання створюють умови для індивідуального розвитку пізнавальних процесів кожної дитини [1; 2]. Учні працюють у власному темпі, що позитивно впливає на стійкість уваги та здатність зосереджуватися на навчальній діяльності протягом усього заняття.

Завдання на запам'ятовування, відтворення, трансформацію інформації сприяють розвитку пам'яті, тоді як творчі та проблемні вправи активізують уяву та креативне мислення. Як зазначає Н. М. Бібік, розвиток пізнавальних процесів у молодшому шкільному віці є найбільш ефективним за умови індивідуалізації навчання та використання діяльнісних методів [1].

Таким чином, індивідуальний підхід, реалізований у межах програми «Інтелект України», забезпечує комплексний розвиток пізнавальної сфери учнів і сприяє формуванню інтелектуальної гнучкості та готовності до подальшого навчання.

Важливим показником результативності індивідуального підходу є підвищення рівня навчальної мотивації та формування адекватної позитивної самооцінки молодших школярів. У процесі роботи за програмою «Інтелект України» учні мають можливість пережити ситуацію успіху, що є потужним мотивувальним чинником у навчальній діяльності [4].

Застосування диференційованих завдань, індивідуальних рекомендацій та позитивного оцінювання з боку вчителя сприяє формуванню впевненості дітей у власних силах. Учні починають усвідомлювати власний поступ у навчанні, що зменшує рівень тривожності та страху помилок. Дослідження свідчать, що така педагогічна підтримка є особливо важливою для учнів із низькою навчальною мотивацією або нестійкою самооцінкою [6].

Програма «Інтелект України» орієнтована на розвиток внутрішньої мотивації учнів через інтерес до процесу пізнання, а не лише до кінцевого результату. Це відповідає ідеям НУШ, відповідно до яких навчання має сприяти особистісному зростанню дитини та формуванню позитивного ставлення до освіти впродовж життя [3].

Отже, застосування індивідуального підходу в межах програми «Інтелект України» має стійкий позитивний вплив на навчальну мотивацію та самооцінку молодших школярів, створюючи умови для гармонійного розвитку їхньої особистості.

Проведений аналіз теоретичних і практичних аспектів реалізації індивідуального підходу у початковій школі за програмою «Інтелект України» дозволяє зробити такі висновки.

По-перше, упровадження індивідуального підходу сприяє підвищенню пізнавальної активності учнів, розвитку їхніх мисленнєвих операцій, уваги, пам'яті та уяви. Спостереження показують, що систематична робота за програмою дозволяє залучати до навчального процесу дітей із різним рівнем підготовки, забезпечує умови для прояву їхніх індивідуальних здібностей та підтримує розвиток креативності [1; 2; 4].

По-друге, педагогічна доцільність використання програми «Інтелект України» підтверджується її структурованим змістом, варіативністю завдань та форм роботи, орієнтацією на різні типи мислення. Програма надає вчителю ефективні інструменти для диференціації навчання та організації діяльності учнів у індивідуальному, парному та груповому форматах. Це сприяє формуванню у школярів внутрішньої мотивації, впевненості у власних силах та позитивної самооцінки [1; 3; 4].

По-третє, перспективи подальшої роботи полягають у систематичному вдосконаленні методів індивідуалізації навчання за програмою «Інтелект України», розширенні використання проблемних, ігрових та творчих вправ, а також у подальшому розвитку педагогічних підходів, що враховують особистісні особливості учнів. Доцільним є впровадження моніторингу результатів навчання, що дозволить оцінити ефективність індивідуалізації та адаптувати освітній процес до потреб кожного учня.

Отже, впровадження індивідуального підходу за програмою «Інтелект України» є науково обґрунтованим, педагогічно доцільним та перспективним напрямом роботи в умовах Нової української школи, що сприяє комплексному розвитку особистості молодшого школяра.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бібік Н. М. Компетентність і компетенції у результатах початкової освіти // *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова: зб. наук. пр.* Київ: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. Серія 17: Теорія і практика навчання та виховання. Вип. 14. С. 16–22.

2. Міністерство освіти і науки України. Оновлений Державний стандарт початкової освіти: що саме змінюється. 28 грудня 2025 р. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/news/uriad-zatverdvy-onovleniyi-derzhavnyi-standart-pochatkovoi-osvity-shcho-same-zminiuietsia> (дата звернення: 2026).
3. Інтелект України. Освітня програма початкової школи науково-педагогічного проекту «Інтелект України» (1–4 класи) : затв. наказом Державної служби якості освіти України від 21.06.2024 № 01-10/196. – Київ, 2024. URL: <https://osvita.ua/school/program/program-1-4/95814/> (дата звернення 30.01.2026).
4. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. Із змінами, внесеними згідно з Розпорядженням № 592-р від 22.08.2018 МОН України https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80?utm_source=chatgpt.com#Text.
5. Організація освітнього процесу в 1-х класах науково-педагогічного проекту «Інтелект України»: Інструктивно-методичні матеріали для учасників науково-педагогічного проекту «Інтелект України» [За заг. ред. І. В. Гавриш, С. В. Кириленко]. Харків : ТОВ ВБ «Інтелект України», 2018. 12 с.
6. Пометун О. І. Сучасний урок у контексті компетентнісного підходу. Київ: А.С.К., 2004. 192 с.
7. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти: підруч. для вищ. навч. закл. Київ: Освіта, 2019. 127 с.
8. Савченко О. Я. Мета і результат уроку в контексті компетентнісного підходу. *Початкова школа*. 2015. № 3. С. 10–15.

REFERENCES

1. Bibik, N. M. (2010). Competence and competencies in the results of primary education. *Scientific Journal of Dragomanov National Pedagogical University: Collection of Scientific Works, Series 17: Theory and Practice of Teaching and Education*, Issue 14, 16-22. Kyiv: Publishing House of Dragomanov NPU. [in Ukrainian].
2. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2018). State Standard of Primary Education: Resolution No. 87, February 21, 2018. [in Ukrainian].
3. Author collective; Savchenko, O. Ya. (Ed.). (2018). *Intellect of Ukraine. Educational Program for Primary School*. Kyiv: Institute of Pedagogy, National Academy of Educational Sciences of Ukraine. [in Ukrainian].
4. Ministry of Education and Science of Ukraine. (2016). On the Approval of the Concept for Implementing State Policy in the Field of Reforming General Secondary Education “New Ukrainian School” until 2029. Amended by Order No. 592-r of August 22, 2018. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
5. Havrysh, I. V., & Kyrylenko, S. V. (Eds.). (2018). *Organization of the Educational Process in 1st Grades of the Scientific-Pedagogical Project “Intellect of Ukraine”: Instructional and Methodical Materials for Participants*. Kharkiv: TOV VB “Intellect of Ukraine”. 12 p. [in Ukrainian].
6. Pometun, O. I. (2004). *Modern Lesson in the Context of the Competency-Based Approach*. Kyiv: A.S.K. 192 p. [in Ukrainian].
7. Savchenko, O. Ya. (2019). *Didactics of Primary Education: Textbook for Higher Education Institutions*. Kyiv: Osvita. 127 p. [in Ukrainian].
8. Savchenko, O. Ya. (2015). Goal and Outcome of a Lesson in the Context of the Competency-Based Approach. *Primary School*, No. 3, 10–15. [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 27.02.2026 р.
Прийнята до друку 23.03.2026 р.
Опубліковано 02.04.2026 р.*